

Statens Planteavlsvforsøg

1438. MEDDELELSE

80. ÅRGANG 27. JULI 1978

Udgivet af
Statens
Planteavlsvudvalg

Statens Forsøgsstation, Hornum, 9600 Aars

Sortsvforsøg med Lave Roser 1971–73

Floribunda og Polyantha

Poul Erik Brander

Indledning

Formålet med forsøget har været at finde frem til de sundeste og mest dyrkningsværdige sorter til friland.

Sortsvforsøget blev udført i årene 1971, 1972 og 1973 ved Statens forsøgsstation, Hornum og Statens Væksthusforsøg, Virum.

Sorterne 'Allgold', 'Buisman's Triumph', 'Lilli Marlene', 'Maja Mauser' og 'Schneewittchen' har været med i tidligere forsøg, hvor de har vist sig at være blandt de mest dyrkningsværdige, og de er derfor medtaget i forsøget til sammenligning med de nye sorter. Der var 39 sorter af Floribunda og 1 sort af Polyantha med i forsøget.

Metode

De sorter, der har været med i forsøget, er alle anskaffet i danske planteskoler, og de planter, der blev udplantet i forsøget, var anskaffet direkte fra den enkelte planteskole som almindelige salgplanter, første sortering, okuleret på *Rosa multiflora* i sommeren 1969 i planteskolerne. Der er således ikke foretaget en opformering på forsøgsstationen, men rosenproduktionen i planteskolerne er i vid udstrækning standardiseret, og det hjemtagne plantemateriale var meget ensartet.

Der blev hjemtaget 16 planter af hver sort i efteråret 1970 og foråret 1971, og de blev udplantet i foråret 1971 i 2 fællesparceller ved hvert forsøgssted, 4 planter pr. parcel, udplantet i kvadrat.

Der er udført registreringer i 1971, 1972 og 1973. Forsøgsstationens personale har udført registreringer af blomstringsperiodernes længde, overvintring og sygdomsangreb. Sygdommene meldug, stråleplet og rust er registreret hver for sig, men sammenregnet til et delværdital for sundhed. Ved bedømmelser af løvet, væksten, blomsterrigdommen samt nogle af blomstens egenskaber har der medvirket en dommerkomité 3–4 gange hver sommer.

Ved bedømmelserne er der anvendt en karakterskala fra (0) 1–10, hvor 10 betyder det i dyrkningsmæssig henseende bedste, og 1 det dårligste, og hvor 0 kun er anvendt ved egenskaber, som gør sorten værdiløs, ikke overvintrer, dør på grund af sygdomme, eller ikke blomstrer.

Registreringerne af blomstringsperiodens længde er omregnet til karaktertal (0–10), og ud fra disse karakterer samt de øvrige indsamlede karakterer er beregnet et gennemsnit, et værdital for

Tabel 1. Floribunda og Polyantha (buketroser)

Farvegrupper Sorter	Klassifi- cerings- gruppe	Farve	Samlet værdi- tal	Virum værdi- tal	Hornum værdi- tal	Over- vin- tring	Sund- hed
A	B	C	D	E	F	G	H
<i>Hvide</i>							
'Schneewittchen' I	F	hvid, randen bleg purpuragtig rød	164	167	159	129	132
'Schneewittchen' II	F	hvid, randen bleg purpuragtig rød	153	152	151	129	130
'Snowline' Edelweiss®	F	hvid, randen bleg purpuragtig rød	135	132	133	123	124
<i>Gule</i>							
'Allgold'	F	stærk – lys gul	134	125	137	115	151
'Cläre Grammerstorf'	F	lys gul	92	84	88	119	100
'Goldgleam'	F	livlig – stærk gul, randen middel purpuragtig rød	87	71	94	117	80
'King Boreas'	F	bleg grønlig gul	121	113	122	119	121
'Mysterium'	F	strålende – lys gul, randen lys purpuragtig rød	79	64	83	79	68
<i>Laks-orange</i>							
'Ambrosia'	F	lys orangeagtig gul	(11)	6	–	19	27
'Anne Mette Poulsen'	F	livlig rød – rødorange	45	45	57	122	40
'Golden Slippers'	F	dyb gullig orange – livlig lys orange	(97)	–	92	130	36
'Roman Holiday'	F	orange, skiftende til blodrød, basis gul	(45)	–	36	86	66
'Zorina'	F	stærk rødorange	103	99	100	129	103
<i>Lyserød-rød</i>							
'Apia'	F	dyb – lys rød	102	102	95	100	59
'Buisman's Triumph'	F	stærk – strålende purpuragtig rød	127	122	127	129	90
'Diorette'	F	stærk rød	60	50	57	80	80
'Elysium'	F	stærk – lys purpuragtig rød	90	104	71	30	98
'Fanal'	F	dyb – lys rød	114	104	116	80	135
'Gay Princess'	F	lys purpuragtig rød	(118)	–	116	148	125
'Gustav Frahm'	F	dyb – lys rød	119	112	119	121	103
'Heaven Scent'	F	livlig – stærk rød	130	128	126	122	148
'Jiminy Cricket'	F	strålende – stærk rød	105	96	105	126	93
'Junior Miss'	F	meget lys rød	66	89	42	106	7
'Lys Assia'	F	stærk rød	119	109	122	129	112
'Mullard Jubilee' Electron®	F	livlig rødlig purpur	(122)	–	120	–	139
<i>Rød – mørkerød</i>							
'Anna Wheatcroft'	F	dyb – livlig rød	52	105	21	52	88
'Diamant'	F	dyb rød	72	68	65	70	94
'Fidelio'	F	livlig purpuragtig rød	79	113	48	68	62
'Fire King'	F	dyb rød, randen dyb purpuragtig rød	86	68	97	110	59
'Jazz'	F	stærk – livlig purpuragtig rød	66	44	80	44	113

Farvegrupper Sorter	Klassifi- cerings- gruppe	Farve	Samlet værdi- tal	Virum værdi- tal	Hornum værdi- tal	Over- vin- tring	Sund- hed
A	B	C	D	E	F	G	H
'Karen Poulsen'	F	dyb purpuragtig rød	102	97	100	98	108
'Lilli Marlene'	F	dyb purpuragtig rød	114	103	118	88	100
'Maja Mauser'	F	dyb purpuragtig rød	135	149	119	126	123
'Petit Prince'	Pol.	dyb purpuragtig rød	99	90	98	126	103
'Red Dandy'	F	dyb purpuragtig rød	59	104	34	19	134
'Salmon Perfection'	F	dyb rød	117	105	121	129	90
'Schweizer Gruss'	F	dyb purpuragtig rød	109	109	102	116	126
'Taora'	F	dyb rød	118	119	111	116	119
<i>Tofarvede</i>							
'Molly Mc Gredy'	F	dyb purpuragtig rød, udvendig lys bleg rød, randen rødlig	137	135	135	112	146
'Picasso'	F	indvendig dyb purpuragtig rød, center og udvendig bleg purpuragtig rød	(133)	-	130	-	115

hvert af de to forsøgssteder. Dernæst er beregnet et gennemsnit for hele forsøgsperioden, et samlet værdital, der er udtryk for sortens samlede dyrkningsværdi set i forhold til de øvrige sorter. Ved sorter, som kun har været med ved det ene forsøgssted, er der anført et værdital for dette forsøgssted, samt et samlet værdital angivet i parentes.

For at lette overskueligheden er værditalle omregnet til forholdstal i skala fra 0-200, hvor værditallet 100 udtrykker en gennemsnitsværdi, jo højere tal desto større dyrkningsværdi. Ved beregning af værditalle er der anvendt forskellige vægte for de forskellige egenskaber, afhængig af egenskabets betydning for den samlede dyrkningsværdi.

Egenskaber som sundhed og overvintring tillægges stor betydning, og derfor er delværditalle for disse egenskaber trukket frem i meddelelsen, men tallene indgår også i det samlede værdital.

Ved bedømmelserne og forsøgsopførelsen er der anvendt de samme retningslinier og principper som ved det foregående forsøg med Lave Roser 1967-68, (940. Beretning, 1971).

Resultater

De vigtigste resultater fra forsøget fremgår af tabel 1 (flere og mere detaljerede resultater vil senere blive publiceret i en beretning).

I kolonne A er opstillet de sorter, som har været med i forsøget, opdelt i farvegrupper, også kontrolsorterne er medtaget i tabellen.

En del af sorterne er nyhedsregistreret, disse sorter findes opførte under det registrerede navn, som er det korrekte, medens det navn, som benyttes som varemærke, står opført bagved sortsnavnet uden sortstegn, men med et ® ved navnet.

Af sorten '*Schneewittchen*' har der været to kloner med i forsøget hjemskaffet fra 2 virksomheder, de to kloner er angivet som I og II.

I kolonne B er anført hvilken klassificeringsgruppe, sorterne henføres til, grupperingen er dels fra litteratur, dels fra registrering i forsøget.

F = Floribunda, Pol. = Polyantha

I kolonne C er angivet en beskrivelse af sorterens blomsterfarve. De fleste sorters farve er bestemt i forsøget efter The Royal Horticultural Society's Colour Chart og oversat til dansk efter J. H. Wanscher: Blomsterfarvekort, et forenklet farvesprog, 1952. Farven på enkelte sorter er oversat fra Modern Roses.

I kolonne D er opstillet det samlede værdital for hver sort. Hvis værditallet er anført i parentes skyldes det, at sorten kun har været med ved et forsøgssted, sammenlign kolonne E – F. Sorten med det højeste værdital er kontrolsorten 'Schneewittchen' type I med 164, den laveste 'Anne Mette Poulsen' med 45.

Værditallet 100 udtrykker et gennemsnit, og kun sorter med værdital over gennemsnittet kan normalt anbefales, medmindre der ønskes bestemte egenskaber.

I kolonne E og F er angivet værditallet for henholdsvis Virum og Hornum.

I kolonne G er opstillet delværditallet for overvintring. Dette omfatter ikke nedfrysningsgraden, men kun om planterne har overlevet. Sorter med lave tal skyldes altså, at nogle planter er døde i forsøgsperioden.

I kolonne H er på tilsvarende måde opstillet delværditallet for den samlede sundhedsregistrering i forsøgsperioden. Det kan bemærkes, at der som i tidligere forsøg har vist sig stor forskel på sorterens sygdomsmotagelighed.

Konklusion

Forsøgets resultater fremgår af tabel 1. Ønsker man at finde frem til, hvilke sorter der i forsøget som helhed har opnået de højeste værdier, uanset farve, kan alle værditalle sammenlignes. Oftest har det dog mest interesse at finde frem til den

bedste sort indenfor en bestemt farvegruppe, det kan da lettest gøres ved at finde frem til det højeste værdital indenfor denne farvegruppe, og derefter se på de øvrige givne oplysninger om sortens navn, farvebeskrivelsen, værdital ved det enkelte forsøgssted samt deres overvintring og sundhed.

For at finde frem til de mest dyrkningsværdige sorter af de hidtil undersøgte, må man også se på værditalle fra sortsforsøget 1967–68. (940. Beretning, 1971). Værditalle bør dog ikke sammenlignes direkte som »kontante« værdier, idet karaktergivningen foregår ved sammenlignende bedømmelser i hvert forsøg. For at holde værditalle på nogenlunde samme niveau som ved tidligere forsøg medtages kontrolsorter til sammenligning, og karaktertallene omregnes til forholdstal ud fra standardafvigelsen i forhold til gennemsnittet.

Det vil ses, at de medtagne kontrolsorter stadig er absolut dyrkningsværdige, og nogle af dem er endda blandt dem med de højeste værdital.

Sorten 'Schneewittchen' har været hjemtaget fra 2 virksomheder. Forsøget viste, at de to kloner var ret forskellige i forsøget, der var især en forskel i højden, medens der kun er lille og ubetydelig forskel på værditalle.

Af nyere og ældre sorter, som har opnået gode værdital, må fremhæves den hvidlige 'Snowline' og den tofarvede rød/hvide 'Molly Mc Gredy' samt den mørkerøde 'Maja Mauser'.